

Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про спадкування» від 30.05.2008 № 7).

Відповідно до пункту 3.22 глави 10 розділу II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України доказом постійного проживання разом зі спадкодавцем можуть бути: довідка житлово-експлуатаційної організації, правління житлово-будівельного кооперативу, відповідного органу місцевого самоврядування про те, що спадкоємець на день смерті спадкодавця проживав разом із цим спадкодавцем.

При цьому до числа спадкоємців четвертої черги не входить особа, яка хоча і проживала спільно зі спадкодавцем, але перебувала у зареєстрованому шлюбі з іншою особою.

Питання проживання однією сім'єю, і, як наслідок – віднесення до спадкоємців за законом четвертої черги, встановлюється в судовому порядку. За змістом п. 5 ч. 1 ст. 256 ЦПК України суд розглядає справи про встановлення факту проживання однією сім'єю чоловіка та жінки без шлюбу в порядку окремого провадження.

Водночас, не можна виключати можливість спадкування фактичним подружжям не в четверту, а скажімо, в першу чергу спадкоємців за законом. Це можливо завдяки закладеному у ст. 1259 ЦК України механізму зміни черговості одержання права на спадкування. Так, черговість одержання спадкоємцями за законом права на спадкування може бути змінена нотаріально посвідченим договором заінтересованих спадкоємців, укладеним після відкриття спадщини. Цей договір не може порушити прав спадкоємця, який не бере у ньому участі, а також спадкоємця, який має право на обов'язкову частку у спадщині. Фізична особа, яка є спадкоємцем за законом наступних черг, може за рішенням суду одержати право на спадкування разом із спадкоємцями тієї черги, яка має право на спадкування, за умови, що вона протягом тривалого часу опікувалася, матеріально забезпечувала, надавала іншу допомогу спадкодавцеві, який через похилий вік, тяжку хворобу або каліцтво був у безпорадному стані.

Одержано 20.04.2017

УДК 347.922

Анастасія Олегівна Желязкова,

студентка 1 курсу факультету № 6 ХНУВС

Науковий керівник: канд. юрид. наук, доцент Кухарев О. Є.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЗОВУ ШЛЯХОМ НАКЛАДЕННЯ АРЕШТУ НА МАЙНО

Процесуальний інститут забезпечення позову встановлений з метою гарантування виконання рішення суду в разі задоволення позовних вимог. Забезпечення позову допускається на будь-якій стадії розгляду справи (включаючи апеляційне провадження) після відкриття провадження, якщо невжиття

заходів забезпечення може утруднити чи зробити неможливим виконання рішення суду. Утім, процесуальний закон не передбачає забезпечення позову на стадії касаційного провадження, а тому у разі надходження відповідної заяви до Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, її повертають заявникові.

Змістом ст. 152 ЦПК України визначені такі способи забезпечення позову:

- 1) накладення арешту на майно або грошові кошти, що належать відповідачеві і знаходяться у нього або в інших осіб;
- 2) заборона вчиняти певні дії;
- 3) встановлення обов'язку вчинити певні дії;
- 4) заборона іншим особам здійснювати платежі або передавати майно відповідачеві чи виконувати щодо нього інші зобов'язання;
- 5) зупинення продажу арештованого майна, якщо подано позов про визнання права власності на це майно і про зняття з нього арешту;
- 6) зупинення стягнення на підставі виконавчого документа, який оскаржується боржником у судовому порядку;
- 7) передача речі, яка є предметом спору, на зберігання іншим особам.

У разі необхідності судом можуть бути застосовані інші види забезпечення позову. Суд може застосувати кілька видів забезпечення позову.

При цьому одним з найбільш поширених способів забезпечення позову є накладення арешту на майно відповідача. Арешт як спосіб забезпечення позову полягає в проведенні опису майна і забороні розпоряджатися ним до набрання судовим рішенням законної сили або до зняття заборони, а в разі потреби – в обмеженні права користування майном або його вилученні у боржника та передачі на зберігання іншим особам.

Як зазначено в п. 3 постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами цивільного процесуального законодавства при розгляді заяв про забезпечення позову» від 22.12.2006 № 9, позов майнового характеру дозволяється забезпечувати шляхом накладення арешту на майно або грошові кошти, що належать відповідачеві і знаходяться у нього або в інших осіб. З метою забезпечити виконання судового рішення в майбутньому можна накласти арешт також на випущені у будь-якій формі акції, що належать відповідачеві і знаходяться у нього або в інших осіб, оскільки такий арешт не зупиняє та не обмежує інші права учасників товариства, у тому числі право на участь в управлінні останнім, на одержання інформації про його діяльність і дивідендів.

Накладення арешту на майно, яке підлягає державній реєстрації (автотранспорт, нерухомість тощо), здійснюється шляхом внесення запису до відповідних реєстрів про заборону відчуження такого майна. Практична реалізація застосування арешту майна відповідача може відбуватися шляхом проведення державної реєстрації публічного обтяження на підставі ст. 37 закону України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень» від 18.11.2003 № 1255-IV.

Одержано 20.04.2017

